

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

ZP-KNPS.431.1.26.2019.SG

Wrocław, dnia 12 września 2019 r.

Pani
Monika Rak-Słowińska
Dyrektor
Domu Pomocy Społecznej
w Opolnicy

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 27-28 i 30-31 maja 2019 r. na podstawie art. 22 ust. 8 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm., zwanej dalej „ustawą”), inspektorzy Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu w składzie: Sylwia Geppert (przewodnicząca kontroli) i Anna Łata (kontroler) przeprowadzili kontrolę kompleksową Domu Pomocy Społecznej w Opolnicy, zwanego dalej „Jednostką” lub „Domem”. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 13 grudnia 2018 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na I półrocze 2019 r. Tematem kontroli była ocena organizacji i funkcjonowania Jednostki w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 734 ze zm. zwanego dalej „rozporządzeniem”) oraz zgodności zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego z wymaganymi kwalifikacjami. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2018 r. do 27 maja 2019 r. W okresie objętym kontrolą osobą odpowiedzialną za realizację ww. zadań była Pani Monika Rak-Słowińska – Dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Opolnicy.

Działalność Jednostki w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.

Uzasadnieniem powyższej oceny jest ustalony w trakcie kontroli stan faktyczny i prawny zawarty w protokole kontroli podpisanym bez zastrzeżeń przez Dyrektora Jednostki w dniu 19 sierpnia 2019 roku.

Zgodnie z decyzją Wojewody Dolnośląskiego nr PS.II.9013/18/2002 z dnia 5.08.2002 r. z dnia 22 stycznia 2002 r. z późn. zm. Powiat Ząbkowicki otrzymał zezwolenie na prowadzenie

Domu Pomocy Społecznej w Opolnicy dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie obojga płci. Zgodnie z ww. zezwoleniem Jednostka dysponuje 155 miejscami. Strukturę organizacyjną i szczegółowy zakres zadań Domu określa regulamin organizacyjny, przyjęty przez Zarząd Powiatu Ząbkowickiego, co było zgodne z § 4 ust. 1 rozporządzenia.

Na podstawie comiesięcznych informacji przekazywanych do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu ustalono, że w okresie objętym kontrolą od stycznia 2018 r. do lutego 2019 r. w Domu przebywało 158 osób, a od marca do maja 2019 r. 159 mieszkańców. Stan mieszkańców przebywających w Jednostce przekraczał stan miejsc wskazany w Decyzji Wojewody Nr PS.II.9013-7/2007 z dnia 2 listopada 2007 r. gdzie w pkt. d „ilość miejsc dla mieszkańców” wskazano 155, co jest niezgodne z art. 57 ust.3a pkt 6 ustawy.

Analiza losowo wybranej dokumentacji indywidualnej mieszkańców potwierdziła zasadność skierowania do Jednostki osób przyjętych w okresie objętym kontrolą.

Dyrektor Jednostki spełnia kryteria określone w art. 122 ust. 1 ustawy, tj. posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Okazana w toku kontroli dokumentacja poświadczająca kwalifikacje pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego potwierdziła spełnienie wymogów określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 936 ze zm.).

Czynności kontrolne potwierdziły, że obiekt Jednostki spełnia warunki określone w § 6 ust. 1 pkt 1 lit. a-c rozporządzenia dotyczące przystosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych. Obiekt jest wyposażony w system alarmu przeciwpożarowego oraz system przyzywowo-alarmowy. W Jednostce znajdują się wymagane przepisami pomieszczenia. Pokoje spełniały standard metrażu, zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 3 lit. b rozporządzenia. Były one wyposażone standardowo w łóżko, szafę, stół, krzesła oraz szafki nocne dla każdego mieszkańca, za wyjątkiem pokoi nr 102, 104, 34, 61, 25 i 44 w obiekcie „Zamek” i pokoju 50-2a w obiekcie „Oleńka”, gdzie zamiast łóżek znajdują się fotele rozkładane. Ponadto w obiekcie „Zamek” znajduje się 6 pokoi (nr. 52 i 53, 54 i 68, 35 i 27) które zostały utworzone poprzez podzielenie 3 większych sal. Ściany przepierzenia nie sięgają sufitu, nie zapewniając tym samym mieszkańcom prawa do intymności. W pokoju nr 27 stwierdzono brak okna, jedynym źródłem dostępu do światła słonecznego jest przestrzeń pomiędzy przepierzeniem, a sufitem.

Warunki sanitarne spełniają normę określoną w § 6 ust. 1 pkt 4 lit. a rozporządzenia, tj. liczba łazienek zapewniała możliwość korzystania z każdej przez nie więcej niż 6 osób, a w przypadku toalet przez nie więcej niż 4 osoby. Sanitariaty wyposażone były w uchwyty dla osób niepełnosprawnych.

Dom zapewnia organizację wyżywienia zgodną z przepisami. Dbano o zaopatrzenie mieszkańców w odzież i obuwie. Mieszkańcom Domu zapewniano pomoc w utrzymaniu higieny osobistej. Mieszkańcy posiadali odpowiednią ilość środków czystości. W dniu kontroli pomieszczenia mieszkalne były czyste, estetyczne i wolne od nieprzyjemnych zapachów.

W ramach usług opiekuńczych zapewniono mieszkańcom opiekę i pomoc w podstawowych czynnościach życiowych, pomagano w załatwianiu spraw osobistych oraz świadczenie pracy socjalnej. Dom umożliwiał i organizował mieszkańcom pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych. W toku kontroli ustalono, że Jednostka pokrywa w stosunku do wszystkich mieszkańców opłaty ryczałtowe i częściową odpłatność do wysokości limitu ceny leku, co jest zgodnie z art. 58 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

W zakresie usług wspomagających umożliwiono mieszkańcom udział w terapii zajęciowej, jak również aktywizowano i podnoszono ich sprawność. Jednostka dbała o zaspokojenie potrzeb kulturalnych i religijnych. Mieszkańcy mieli dostęp do biblioteki, jak również do przepisów prawnych dotyczących domów pomocy społecznej. Mieszkańcom umożliwiono sprawne wnoszenie i załatwianie skarg oraz wniosków, jak również kontakt z Dyrektorem Domu. Jednostka stwarzała warunki do rozwoju samorządności mieszkańców oraz podejmowała działania na rzecz podtrzymywania więzi z rodziną i społecznością lokalną. Małoletnim mieszkańcom zapewnia się zabawki odpowiednie do ich wieku i sprawności.

Zapewniona była organizacja zajęć z rehabilitacji społecznej. Prowadzone były zajęcia terapeutyczne, zajęcia z psychologiem, ruchowe oraz przygotowujące do podjęcia pracy. Przy Jednostce działają Warsztaty Terapii Zajęciowej, w których udział brało 10 mieszkańców Domu. Potrzeby edukacyjne Dom zapewniał poprzez pobieranie nauki, uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych oraz naukę i wychowanie przez doświadczenia życiowe, zgodnie z § 5 ust. 2 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej. Jednostka umożliwia także podnoszenie sprawności i aktywizowanie mieszkańców z problemami w komunikacji werbalnej, w zakresie komunikacji wspomagającej lub alternatywnej. Działania z tego zakresu realizują pracownicy bezpośredniego kontaktu. Podnoszenie sprawności w tym zakresie odbywa się na ogół w naturalnych sytuacjach w trakcie wykonywania czynności dnia codziennego. Działania są wzmacniane przez terapeutów zajęciowych podczas uczestnictwa w zajęciach. Dodatkowo dla osób ze spektrum autyzmu organizowane są zajęcia z terapii behawioralnej w której w poszczególnych miesiącach korzystało od 2 do 5 mieszkańców.

Mieszkańcy mogli przechowywać bezpiecznie w Jednostce przedmioty wartościowe i środki pieniężne. Na koncie depozytowym znajdował się jeden depozyt po zmarłym mieszkańcu, w stosunku do którego podjęto odpowiednie działania zmierzające do jego likwidacji.

Jednostka zapewniała realizację usług w oparciu o indywidualne potrzeby mieszkańców. W Domu funkcjonuje zespół terapeutyczno - opiekuńczy. Mieszkańcy mieli wyznaczonego pracownika pierwszego kontaktu. Zespół terapeutyczno - opiekuńczy spotykał się w celu dokonania oceny działań wspierających i opracowania indywidualnego planu wsparcia dla mieszkańca. Dla nowo umieszczonego w Jednostce mieszkańca ww. plan był przygotowany w terminie 6 miesięcy od dnia jego przyjęcia. Wyznaczeni pracownicy zespołu dokumentowali realizację indywidualnych planów wsparcia dokonując codziennych wpisów w miesięcznych kartach.

W rozmowach z kontrolującymi wszyscy mieszkańcy potwierdzali, że czują się w kontrolowanej Jednostce dobrze i bezpiecznie. Rozmówcy potwierdzili, że przy zabiegach higienicznych zachowywana jest intymność. Mieszkańcy zapewnili, że mogą wychodzić poza teren Jednostki.

W odniesieniu do warunków efektywnej realizacji usług opiekuńczych i wspomagających ustalono, że Jednostka zapewnia mieszkańcom kontakt z psychologiem oraz wymaganą liczbę pracowników socjalnych, o czym stanowi § 6 ust. 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia. Wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno – opiekuńczego odpowiadał wymogowi § 6 ust. 2 pkt 3 lit. e rozporządzenia, tj. w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy nie mniej niż 0,5 na jednego mieszkańca domu. W okresie objętym kontrolą pracownicy zespołu terapeutyczno-opiekuńczego Jednostki brali udział w szkoleniach dotyczących praw mieszkańca, bądź kierunków prowadzonej terapii lub metod pracy, co jest zgodne z § 6 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia.

Nieprawidłowości stwierdzone w trakcie kontroli:

1. Dom przyjmował większą liczbę mieszkańców niż wynika to z wydanego przez Wojewodę zezwolenia.
2. W pokojach nr 102,104, 34, 61, 25 i 44 w obiekcie „Zamek” i pokoju 50-2a w obiekcie „Oleńka” zamiast łóżek znajdują się fotele rozkładane.
3. W obiekcie „Zamek” znajduje się 6 pokoi (nr. 52 i 53, 54 i 68, 35 i 27) które zostały utworzone poprzez podzielenie 3 większych sal. Ściany przepierzenia nie sięgają sufitu.
4. W pokoju nr 27 stwierdzono brak okna, jedynym źródłem dostępu do światła słonecznego jest przestrzeń pomiędzy przepierzeniem, a sufitem.

Na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.) wydaje się następujące zalecenia pokontrolne wynikające ze stwierdzonych nieprawidłowości:

Ad. 1.

Dostosować liczbę mieszkańców do wydanego zezwolenia i zaprzestać przyjmowania mieszkańców do domu ponad stan wynikający z Decyzji Wojewody Dolnośląskiego Nr PS.II.9013-7/2007 z dnia 2 listopada 2007 r.

Podstawa prawna

Art. 57 ust. 3a pkt 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.)

Termin realizacji: niezwłocznie.

Ad. 2.

W pokojach nr 102,104, 34, 61, 25 i 44 w obiekcie „Zamek” i w pokoju nr 50-2a w obiekcie „Oleńka” zapewnić mieszkańcom wymagane wyposażenie w postaci łóżka lub tapczanu.

Podstawa prawna.

§ 6 ust. 1 pkt 3 lit. c Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 734).

Termin realizacji: do 31 grudnia 2019 r.

Ad. 3.

Pokoje nr. 52 i 53, 54 i 68, 35 i 27 w obiekcie „Zamek” dostosować do wymaganego standardu usług, zapewniając mieszkańcom prawo do intymności, godności i poczucia bezpieczeństwa.

Podstawa prawna

Art. 55 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.)

Termin realizacji: 31 grudnia 2019 r.

Ad. 4.

Zaprzestać wykorzystywania pokoju nr 27 (bez okna) jako pokoju mieszkalnego.

Podstawa prawna.

Art. 55 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.)

Termin realizacji: niezwłocznie.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.) jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia. W przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka obowiązana jest w terminie 30 dni do powiadomienia Wojewody Dolnośląskiego o realizacji zaleceń, uwag i wniosków przedstawionych w wystąpieniu. W przypadku uwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka jest obowiązana w terminie 30 dni do powiadomienia Wojewody Dolnośląskiego o realizacji zaleceń, uwag i wniosków przedstawionych w wystąpieniu, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez Wojewodę Dolnośląskiego zastrzeżeń.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej